

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва
Кафедра майстерності актора

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ У
СЦЕНІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

Програма та навчально-методичні матеріали

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»
освітньо-професійна програма «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Харків, 2025

УДК 792.2:001.89(073)

М54

Друкується за рішенням науково-методичної ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 12 від 28.03.2025 р.)

Рецензенти:

Олена СТРИЛЬЧУК

Кандидат мистецтвознавства, викладач Одеської національної музичної комедії
ім. А. В. Нежданової

Світлана ШУМАКОВА

Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури Харківської державної академії
культури

Укладач:

Антоніна КІКОТЬ

доктор культурології, професор, професор кафедри майстерності актора
Харківської державної академії культури

М54

Методи дослідження проблематики у сценічному мистецтві : прогр. та навч.-метод. матеріали для першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, освітньо-проф. програми «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», спец. 026 «Сценічне мистецтво», галузь знань 02 «Культура і мистецтво» / М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т сценічного мистецтва, Каф. майстерності актора ; [уклад. А. А. Кікоть]. — Харків : ХДАК, 2025. — 19 с.

«Методи дослідження проблематики у сценічному мистецтві» — навчальна дисципліна, яка посилює теоретичну і практичну професійну підготовку бакалаврів спеціальності «Сценічне мистецтво». Мета курсу — засвоєння теоретичних і практичних основ наукового дослідження за фаховим напрямом «Сценічне мистецтво».

УДК 792.2:001.89(073)

© Харківська державна академія культури, 2025
© Кікоть А.А., 2025

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 культура і мистецтво	Обов'язкова	
	Напрямок підготовки 026 сценічне мистецтво	Рік підготовки:	
		4-й	
Загальна кількість годин - 90	Освітня програма: Акторське мистецтво драматичного театру і кіно	7-й	
		лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	30	10
		Самостійна робота	
		60	80
		Вид контролю: іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання — аудиторних 30/самостійна робота 60

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальний курс «Методи дослідження проблематики у сценічному мистецтві» продовжує підготовку для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», освітня програма: Акторське мистецтво драматичного театру і кіно.

Зміст курсу «Методи дослідження проблематики у сценічному мистецтві» складається з розуміння актуальних проблем художньо-творчих процесів у сценічному мистецтві та визначення методів дослідження.

Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять.

Кількість кредитів – 3.0;

Загальна кількість годин – 90;

Аудиторних – 30 год. (лекційних – 30).

Мета навчальної дисципліни – засвоєння теоретичних і практичних основ наукового дослідження за фаховим напрямом «Сценічне мистецтво».

Завдання навчальної дисципліни:

- визначати напрями у сценічному мистецтві та їх стилістику ;
- акцентувати домінуючі проблеми сучасних художньо-творчих процесів;
- узагальнювати опрацьований матеріал і робити висновки;
- обґрунтовувати значення українського театру в контексті світового сценічного мистецтва;
- використовувати систему методів дослідження.

4. Загальні та спеціальні компетентності, які формує дисципліна

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК11. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій.

СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПРН11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН14. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.

ПРН15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури і мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.

ПРН18. Знати основні закони психології творчості.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ I. Актуальні проблеми художньо-творчих процесів у сценічному мистецтві.

Тема 1. Вступ. Основні поняття предмету.

Тема 2. Стилїстика і напрями у сценічному мистецтві.

Тема 3. Домінуючі проблеми сучасних художньо-творчих процесів.

Тема 4. Жанрова поліфонія у постмодерному театрі.

Тема 5. Український театр у контексті світового сценічного мистецтва.

Розділ II. Методи дослідження

Тема 6. Основи академічної доброчесності.

Тема 7. Методи дослідження в контексті мистецтвознавчого підходу.

Тема 8. Робота з джерельною базою, види наукових джерел, форми викладу наукових матеріалів.

Тема 9. Методи аналізу сценічного твору і творчості автора.

Тема 10. Компаративний метод дослідження сучасного сценічного мистецтва.

Зміст лекційних занять

Розділ I. Актуальні проблеми художньо-творчих процесів у сценічному мистецтві.

Тема 1. Вступ. Основні поняття предмету.

Предмет, структура та завдання курсу «Методи дослідження проблематики у сценічному мистецтві». Основні засади курсу. Проблематика розділів і тем. Форми і методика викладання курсу бакалаврам, що навчаються у вищих навчальних закладах культури і мистецтв. Огляд літератури. Наука як динамічна система знань об'єктивних законів природи, суспільства і мислення. Мета науки. Система наук (типи класифікації системи наук). Характерні риси і функції науки. Ознаки наукового дослідження. Основні поняття предмету: постмодерний театр, жанр, мистецький проєкт, традиція, інновація, науковий підхід, метод.

Тема 2. Стилїстика і напрями у сценічному мистецтві.

Постмодернізм як основний стиль в сучасному мистецтві. Характерні риси постмодернізму: розмиття меж мистецьких жанрів і напрямів, усунення відокремленості масової культури від елітарної, автора від глядача, проголошення відносності істини та цінностей, недовіра до авторитетів, деконструкція, гра та іронія. Феномен сценічного мистецтва: осмислення художньої спадщини минулого; творчі пошуки сучасних театральних діячів; погляд на історію та ключові персоналії у царині мистецтвознавства; необхідність застосування різних напрямів і методів дослідження сценічного мистецтва; об'єктивний погляд як збагачення дослідницьких позицій.

Тема 3. Домінуючі проблеми сучасних художньо-творчих процесів.

Сучасний театр в контексті невичерпного різноманіття сценічних пошуків. Театральна сцена в історичному ракурсі. Виразні принципи сценічного мистецтва сьогодення: технології творення. Візуальна складова в контексті змістовних критеріїв театального мистецтва. Концептуальні основи сучасного сценічного образотворення. Сучасні перетворення сцени як інноваційні погляди митця на домінування нової театральної мови. Театрознавчий погляд як архівна справа про театральну історію. Мистецький проєкт в історії шоу-бізнесу. Режисура у світлі актуального діалогу інновацій і традицій театру. Новітня видовищна індустрія у фокусі викликів і запитів сьогодення. Неординарний інструментарій арт-менеджменту та Ivent-технологій. Шоу-бізнес у вимірах соціокультурної динаміки сучасних реалій.

Тема 4. Жанрова поліфонія у постмодерному театрі.

Інваріантна модель жанру. Змішання жанрів, високого і низького, стильовий синкретизм у постмодерному театрі. Позитивна іронія, що затверджує плюралістичний всесвіт. Театральність, обов'язкове врахування глядача. Головні ознаки художньо-ідейного поступу театральної практики: експерименти, пошуки, мистецькі рефлексії. Постмодерний театр презентує виставу як відкритий та нецентрований сценічний твір, наслідує принципи імпровізації або інсталяції, зміщування стилю гри. Дистанція між актором та його персонажем (створення театральної структури за допомогою знаків). Отримання глядачем змістовних елементів, що естетично презентують виставу. Визначення художньої цінності вистави ступенем сценічної образності. Пошуки новаторських контактів з глядачами через творче, індивідуальне «обличчя» актора. Авторська режисура.

Тема 5. Український театр у контексті світового сценічного мистецтва.

Український контекст трансформації драматургічного мислення; новітні напрями української драматургії. Український доробок в процесі еволюції світової театральної культури. Знакові постаті співвітчизників – видатних митців сцени. Культурно-мистецька Україна в сучасних сценічних вимірах. Українське сучасне театральне мистецтво – частина державної культурної дипломатії. Переосмислення художньо-творчих процесів в умовах російського вторгнення. Мистецько-театральний аспект у взаємовпливах війна-театр. Розвиток сучасної української драматургії і експериментальних постановок, що акцентують теми війни і національної ідентичності. Народження нових театрів (театр «Варта», зумовлений війною і про війну, як окремий і надзвичайно важливий феномен в українському театральному мистецтві).

Розділ II. Методи дослідження

Тема 6. Основи академічної доброчесності.

Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: 1) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; 2) посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; 3)

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; 4) надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Порухення академічної доброчесності: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування тощо. Функції академічної доброчесності: сприяти якісній освіті, забезпечувати об'єктивність оцінювання знань та навичок здобувачів; розвивати академічну культуру, формувати у здобувачів навичок критичного мислення і творчого підходу та поваги до інтелектуальної власності; підвищувати репутацію академії, гарантувати довіру роботодавців та суспільства до дипломів та наукових ступенів. Нормативні документи з академічної доброчесності.

Тема 7. Методи дослідження в контексті мистецтвознавчого підходу.

Мистецтвознавчий науковий підхід в сенсі осмислення багатовимірності предмету сценічного мистецтва й вивчення об'єктів художнього аналізу, дослідження особливої природи сценічної творчості. Мистецтвознавчий підхід, надаючи змогу виявити характерні особливості розвитку сценічного мистецтва як художньо-образного відображення явищ культури, розкриває методологічні можливості аналізу сценічного твору, його структурної організації та зв'язку з історією. У дослідженнях сценічного мистецтва найбільш затребуваними є такі методи: аналіз твору, аналіз актуального художнього досвіду творчості автора, системний, структурно-функціональний (системно-структурний), біографічний, компаративний, аксіологічний (метод ціннісного аналізу), семіотичний, герменевтичний (метод інтерпретації), дескриптивний (описовий), соціометричного аналізу, стилістичного аналізу, метод реконструкції (на прикладі вистави, ролі, сценографії).

Тема 8. Робота з джерельною базою, види наукових джерел, форми викладу наукових матеріалів.

Науковий підхід як основний смисловий вектор дослідження, сутність дослідницького руху в цілому. Метод дослідження як спосіб (засіб, інструмент) вивчення конкретних аспектів досліджуваної проблеми, завдяки чому вона поглиблено осмислюється. Вивчення інформаційних джерел. Аналіз теоретичного та емпіричного рівня. Історичні і теоретичні аспекти наукової проблеми із залученням широкого кола джерел. Довідкова література, інтернет-джерела, професійні журнали. Аналіз джерел з акцентуванням на систематизації та критичному розгляді. Театральна рецензія. Аналіз наукової проблеми: актуальність, новизна, результативність, перспективність. Поглиблення знань щодо явищ, процесів

та персоналій у сфері сценічного мистецтва. Відбиття провідних творчих досягнень в означеній сфері. Характеристика основних форм викладу наукових матеріалів: дисертація, автореферат, монографія, наукова стаття, тези, доповідь. Обробка дослідницьких результатів. Науковий стиль викладу матеріалу.

Тема 9. Методи аналізу сценічного твору і творчості автора.

Ключові методи мистецтвознавчого підходу: аналіз сценічного твору і аналіз актуального художнього досвіду творчості автора. Аналіз твору сценічного мистецтва розкриває його зміст через виділення окремих структурних частин твору (вистави) та їх якостей з метою дослідження специфіки; з'ясовує місце досліджуваного твору в загальній історії; визначає його ідею, надзавдання, художній образ. Інтерпретація – тлумачення смислової сторони твору на різних рівнях: реконструкція ідеї твору, історико-стилістичний контекст, взаємодія з іншими творами своєї епохи. Аналіз актуального художнього досвіду творчості автора. Символи, знаки, специфічні культурні коди. Осмислення «мистецької цінності» творчого процесу, явища.

Тема 10. Компаративний метод дослідження сучасного сценічного мистецтва.

Компаративний метод як встановлення паралелей з іншими об'єктами дослідження в цілому або частково, аналізі подібності та відмінності. Значення порівняння в абстрактному мисленні. Організація і зв'язок нового поняття з наявним знанням (подібність). Протиставлення як спосіб відрізнити нове поняття від інших подібних, уникаючи комплікації. Компаративний метод в процесі контекстуалізації. Специфіка використання компаративного методу у порівнянні театральних вистав. Загальний напрям дослідницької роботи визначається науковим підходом, який уточнюється й конкретизується методами дослідження для вирішення певних пізнавальних завдань. Основні наукові підходи: міждисциплінарний, мистецтвознавчий, театрознавчий та культурологічний. Додаткові наукові підходи: історичний, психолого-педагогічний, соціокультурний, філософсько-естетичний, літературознавчий тощо.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Усього	У тому числі			усього	У тому числі		
		лекції		Сам.р.		Лк.		Сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ І. Актуальні проблеми художньо-творчих процесів у сценічному мистецтві								
Тема 1. Вступ. Основні поняття предмету	10	4		6	10	2		8
Тема 2. Стилїстика і напрями у сценічному мистецтві	8	2		6	10	2		8
Тема 3. Домінуючі проблеми сучасних художньо-творчих процесів	10	4		6	10	2		8
Тема 4. Жанрова поліфонія у постмодерному театрі.	8	2		6	8			8
Тема 5. Український театр у контексті світового сценічного мистецтва	8	2		6	8			8
Разом за розділом І	44	14		30	42	2		40
Розділ ІІ. Методи дослідження								
Тема 6. Основи академічної доброчесності	10	4		6	10	2		8
Тема 7. Методи дослідження в контексті мистецтвознавчого підходу	10	4		6	10	2		8
Тема 8. Робота з джерельною базою, види наукових джерел, форми викладу наукових матеріалів	10	4		6	8			8

Тема 9. Методи аналізу сценічного твору і творчості автора	8	2		6	8			8
Тема 10. Компаративний метод дослідження сучасного сценічного мистецтва	8	2		6	8			8
Разом за розділом II	46	16		30	44	4		40
Усього годин	90	30		60	90	10		80

4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Характерні риси і функції науки. Мистецтвознавство	5
2	Стильова специфіка постмодернізму у сценічному мистецтві	5
3	Проблематика сценічного мистецтва на сучасному етапі розвитку в Україні	5
4	Стильова і жанрова різноманітність сценічного твору	5
5	Мистецько-театральний аспект у взаємовпливах війна-театр	15
6	Поняття академічної доброчесності	5
7	Методи в руслі мистецтвознавчого підходу: біографічний, семіотичний, стилістичного аналізу, метод реконструкції. Театральна рецензія	5
8	Театральна рецензія	5
9	Аналіз актуального художнього досвіду творчості автора	5
10	Загальнонаукові методи дослідження у сценічному мистецтві	5

Методичні вказівки до самостійної роботи

Зміст самостійної роботи здобувача полягає в науково обґрунтованій системі дидактично і методично оформленого навчального матеріалу і визначається з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки фахівців, яку відображено в ОПП та робочому навчальному плані. Зміст самостійної роботи здобувача з ОК

«Методи дослідження проблематики у сценічному мистецтві» визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Завдання 1. Визначити характерні риси і функції науки. Мистецтвознавство як сукупність гуманітарних наук про закономірності функціонування мистецтва, поєднання історії і теорії мистецтва, комплексне дослідження та осмислення усіх видів художньої діяльності.

Опрацювання рекомендованої літератури:

1. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття. У 2 т. Т. 2. М–Я : енциклопедія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2010. 256 с.
2. Тушева В.В. Зміни парадигми наукової діяльності у контексті мистецької освіти / В.В. Тушева // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки / ред. кол.: В.Ф. Черкасов, В.В. Радул, Н.С. Савченко та ін. — Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. Вип. 176. С. 33–39.
3. Шариков Д. І. Мистецтвознавчі дисципліни в науково-дослідному процесі в Україні // Міжнародний науковий журнал «Науковий огляд». Серія «Мистецтвознавство». – К. : Центр міжнародного та наукового співробітництва «ТК Меганом». 2014. № 6 (7). С. 175–183.

Завдання 2. Обґрунтувати стильову специфіку постмодернізму у сценічному мистецтві.

Опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури:

1. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія. К. : НАКККіМ, 2012. 320 с.
2. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Е. Вінквіста та В. Е. Тейлора; пер. з англ. Київ : Вид-во Соломії Павличко. 2003.

Завдання 3. Ознайомитися з проблематикою сценічного мистецтва на сучасному етапі розвитку в Україні. Обрати певну проблему і зробити її письмовий аналіз.

Література:

1. Сценічне мистецтво: домінуючі проблеми художньо-творчих процесів: матеріали Всеукраїнської наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та магістрантів. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. 199 с.
2. Опанасюк О.П. Іntenціональність у просторі культури: мистецтвознавчий, культурологічний та філософський аспекти : монографія. 3-є видання, виправлене. К. : Освіта України, 2020. 472 с.

3. Ясь О. Цивілізаційні дискурси світової та української історіографії : монографія. Наук. ред. О. О. Салати. Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2017. 288 с.

Завдання 4. Проаналізувати стильову і жанрову різноманітність сценічного твору: театральної вистави, кінофільму, видовищних форм сценічного мистецтва.

Опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури:

1. Погребняк Г. П. Сцена як обшир мистецьких розвідок режисера-автора. Частина 1. Райнер Вернер Фасбіндер: сценічно-екранні експерименти. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. 2021. Вип. 40. С. 184-190.
2. Алішер А. В. Мистецтвознавча динаміка театральної сценографії. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2021. № 2. С. 170-175.

Завдання 5. Розробити презентацію на тему «Мистецько-театральний аспект у взаємовпливах війна-театр», використовуючи досвід українських театрів:

Київські театри (національний театр ім. І. Франка; Золоті ворота; Театр на Михайлівській (працює в Центрі мистецтв «Новий український театр»); Театр на Троєщині; Театр Драматургів). Харківські театри (державний академічний український драматичний театр ім. Т.Г. Шевченка; академічний драматичний театр ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка; театр для дітей та юнацтва; театр «Може бути»; театр «Нафта»). Театри Сумщини (національний драматичний театр; обласний академічний театр для дітей та юнацтва). Театр «Варта» у м. Львів (за ініціативи харківського режисера Артема Вусика). Дніпровський і Хмельницький театри ляльок; Миколаївський академічний художньо-драматичний театр; Херсонський обласний академічний музично-драматичний театр ім. Миколи Куліша; Івано-Франківський театр ім. І. Франка; Закарпатський музично-драматичний театр; Експериментальний театр «Адреналін» у м. Луцьк; музично-драматичний театр в Ужгороді (працює трупа Маріупольського театру) тощо.

Презентація як систематизоване, впорядковане і, водночас, яскраве, образне подання певного матеріалу; комунікативний інструмент; спосіб адекватно образно і стисло розкрити проблему; демонстрація візуально орієнтованого матеріалу: відео, фото, аудіо матеріали, ескізи, афіші тощо. Етапи роботи над презентацією: накопичення і відбір матеріалу, його систематизація,

обґрунтування ключових думок, визначення структури презентації та запис на відеоносій.

Завдання 6. Вивчити нормативні документи, що описують політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, розкривають настанови та цінності, регламентують процедури дотримання академічної доброчесності:

1. Закон України про освіту (Ст.42. поняття академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності, відповідальність);
2. Закон України про авторське право і суміжні права від 01.12.2022 № 2811-IX зі змінами;
3. Положення про Комісію з питань академічної доброчесності та корпоративної етики ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kpad20.pdf);
4. Положення про систему запобігання і виявлення фактів академічної недоброчесності в наукових роботах працівників і здобувачів вищої освіти ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_svan_21.pdf);
5. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_sis_v.pdf);
6. Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі та освітньому середовищі в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf);
7. Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html)

Ознайомитися на сайті ХДАК із веб-сторінкою «Академічна доброчесність» (<http://surl.li/szwdv>).

Завдання 7. Опрацювати наукові методи в руслі мистецтвознавчого підходу: біографічний, семіотичний, стилістичного аналізу, метод реконструкції. Ввести поняття цих методів до словника термінів.

Література:

1. Зінченко В.П. Методологія і методи наукових досліджень : навчальний посібник / О.М. Лівінський, О.І. Курок, В.М. Гридякін, В.П. Зінченко. Глухів, РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. 174 с.

2. Ніколаєва Л.М. Основи науково-дослідницької роботи : навч. посіб. Львів : Сполом, 2003. 172 с.
3. Яців Р. Методологічний інструментарій сучасного мистецтвознавства: від описовості до розкриття смислів // “А...Z art”. 2009. № 1. Львів : КВК «Львівський палац мистецтв». С. 8-9.

Завдання 8. Скласти театральну рецензію. Вимоги до написання театральної рецензії: 1) вивчити матеріал; 2) враховувати задум автора (драматурга, режисера, сценографа), актуальність і контекст; 3) притримуватися структури написання рецензії (загальні відомості, головний сюжет, особиста думка і загальна оцінка; аналіз, аргументовано пояснити сильні й слабкі моменти вистави; висновки); 4) художньо-стильові особливості тексту; 5) використання театральної лексики; 6) об’єктивність як баланс особистого.

Ознайомитися з працями українських театральних критиків: Лариса Брюховецька, Ангеліка Велика, Ольга Дубовик, Вікторія Котенок, Юлій Швець та ін. (журнал Кіно-Театр).

Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль. Мандрівець. 2007. 224 с.

Завдання 9. Дослідити метод аналізу актуального художнього досвіду творчості автора. Структура: коротка біографічна й історична довідка (вплив історичних і культурних подій на формування світосприйняття автора, вплив подій особистого життя на розвиток творчості); основні періоди творчості, основні теми і проблеми, які надихають автора; художні відкриття автора; значення творчості автора для української та світової культури. Образ автора, основні компоненти: специфіка світосприйняття, стрижень композиції, синтез стилів, вибір художньо-виразних засобів.

Розробити метод аналізу актуального художнього досвіду творчості автора на прикладі творів сучасних українських драматургів (Неда Неждана, Володимир Снегурченко, Павло Ар’є, Тетяна Киценко, Лана Ра, Константин Солов’єнко тощо); театральних режисерів (Дмитро Богомазов, Оксана Дмитрієва, Ростислав Держипільський, Володимир Кучинський, Олексій Лисовець, Владислав Троїцький, Степан Пасічник); кінорежисерів та акторів.

Література:

1. Клековкін О.Ю. Мистецтво: Методологія дослідження. Методичний посібник. Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ: Фенікс, 2017. 144 с.

2. Зінченко В.П. Методологія і методи наукових досліджень : навчальний посібник / О.М. Лівінський, О.І. Курок, В.М. Гридякін, В.П. Зінченко. Глухів, РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. 174 с.

Завдання 10. Самостійно опрацювати загальнонаукові методи дослідження у сценічному мистецтві: аналіз джерельної бази, компаративний, дескриптивний, метод узагальнення. Ввести поняття цих методів до словника термінів.

Література:

1. Бойко О. С. Компаративний метод дослідження сучасного сценічного мистецтва. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 156-163.
2. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. К.- Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф». 2006. 308 с.
3. Основи наукових досліджень: навч. посіб./ за заг. ред. Т.В.Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
4. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. ХГАК.- 6-те вид., перероб і доп.- К. : Знання, 2008.- 310 с. Бібліогр. с. 306-310.
5. Яців Р. Методологічний інструментарій сучасного мистецтвознавства: від описовості до розкриття смислів // “А...Z art”. 2009. № 1. Львів : КВК «Львівський палац мистецтв». С. 8-9.

6. Методи навчання.

Словесно-ілюстративний, пошуковий, дискурсивний, інтерактивний.

Форми поточного контролю: Систематичність та активність роботи на заняттях, усне і письмове опитування, якість виконання завдань для самостійної роботи здобувачів, презентація.

Форми підсумкового контролю: : Формою підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання певних видів завдань є іспит; за кредитно-трансферною системою виставляють здобувачам, які виконали всі види робіт і набрали не менше 60 % від 100 балів.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розділ 1										іспит	сума
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	40	100
5	5	5	5	15	5	5	5	5	5		

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Письмове опитування — 10;

виконання завдань самостійної роботи — 5;

підготовка та виступ з доповіддю/презентація — 15.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – 60 балів; підсумковий контроль – 40 балів; усього – 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Навчально-методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення: робоча програма та методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів, силабус, підручники, навчальні посібники, презентації.

9. Рекомендована література до курсу

Обов'язкова

4. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття. У 2 т. Т. 2. М–Я : енциклопедія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2010. 256 с.
5. Бойко О. С. Компаративний метод дослідження сучасного сценічного мистецтва. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 156-163.
6. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. К.- Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф». 2006. 308 с.
7. Ніколаєва Л.М. Основи науково-дослідницької роботи : навч. посіб. Львів : Сполом, 2003. 172 с.
8. Основи наукових досліджень: навч. посіб./ за заг. ред. Т.В.Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
9. Погребняк Г. П. Сцена як обшир мистецьких розвідок режисера-автора. Частина 1. Райнер Вернер Фасбіндер: сценічно-екранні експерименти. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. 2021. Вип. 40. С. 184-190.
10. Сценічне мистецтво: домінуючі проблеми художньо-творчих процесів: матеріали Всеукраїнської наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та магістрантів. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. 199 с.
11. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія. К. : НАКККіМ, 2012. 320 с.
12. Тушева В.В. Зміни парадигми наукової діяльності у контексті мистецької освіти / В.В. Тушева // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки / ред. кол.: В.Ф. Черкасов, В.В. Радул, Н.С. Савченко та ін. — Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. Вип. 176. С. 33–39.
13. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. ХГАК.- 6-те вид., перероб і доп.- К. : Знання, 2008.- 310 с. Бібліогр. с. 306-310.
14. Яців Р. Методологічний інструментарій сучасного мистецтвознавства: від описовості до розкриття смислів // “А...Z art”. 2009. № 1. Львів : КВК «Львівський палац мистецтв». С. 8-9.

Додаткова

15. Алішер А. В. Мистецтвознавча динаміка театральної сценографії. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2021. № 2. С. 170-175.
16. Зінченко В.П. Методологія і методи наукових досліджень : навчальний посібник / О.М. Лівінський, О.І. Курок, В.М. Гридякін, В.П. Зінченко. Глухів, РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. 174 с.
17. Клековкін О.Ю. Мистецтво: Методологія дослідження. Методичний посібник. Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ: Фенікс, 2017. 144 с.
18. Опанасюк О.П. Іntenціональність у просторі культури: мистецтвознавчий, культурологічний та філософський аспекти : монографія. 3-є видання, виправлене. К. : Освіта України, 2020. 472 с.
19. Шариков Д. І. Мистецтвознавчі дисципліни в науково-дослідному процесі в Україні // Міжнародний науковий журнал «Науковий огляд». Серія «Мистецтвознавство». – К. : Центр міжнародного та наукового співробітництва «ТК Меганом». 2014. № 6 (7). С. 175–183.
20. Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль. Мандрівець. 2007. 224 с.
21. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Е. Вінквіста та В. Е. Тейлора; пер. з англ. Київ : Вид-во Соломії Павличко. 2003.
22. Ясь О. Цивілізаційні дискурси світової та української історіографії : монографія. Наук. ред. О. О. Салати. Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2017. 288 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
2. Бібліотека Харківської державної академії культури Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>

Навчальне видання

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ У СЦЕНІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

Програма та навчально-методичні матеріали

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

освітньо-професійна програма «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Розробник:

доктор культурології, професор,
професор кафедри майстерності актора

Антоніна КІКОТЬ

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 11.03.2025 р. Формат 60x84/16.

Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.

Ум. друк. арк. __. Обл.-вид. арк. __.

Адреса редакції і видавця:

ХДАК, Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел. (057) 731-27-83. e-mail: rvv2000k@ukr.net.

Свідоцтво про держреєстрацію ДК №3274 від 04.09.2008 р.